

Διχοτόμηση του Αιγαίου υπό αμερικανονατοϊκό μανδύα

Η α αναλύσουμε εδώ τη νέα τάξη πραγμάτων στο Αιγαίο, την οποία συνθέτει η Νέα Δομή του NATO στη νοτιοανατολική του πτέρυγα, που συμφωνήθηκε στη Σύνοδο των Υπουργών Άμυνας του NATO τον Δεκέμβριο του 1997, καθώς και τις εξελίξεις που σημειώθηκαν από τότε μέχρι σήμερα. Η Νέα Δομή διχοτομεί στρατιωτικά το Αιγαίο μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας με επικυρίαρχο το NATO. Τη Νέα Δομή συμπληρώνουν οι εξίσου ολέθριες υποχωρήσεις που ακολούθησαν και οδηγούν τόσο σε στρατιωτική όσο και πολιτική διχοτόμηση του Αιγαίου. Το NATO διέλυσε τη Γιουγκοσλαβία και μετέτρεψε τη Βοσνία και το Κοσσυφοπέδιο σε προτεκτοράτα του. Με τη Νέα Δομή και όσα ακολούθησαν, το Αιγαίο με το νησιωτικό του σύμπλεγμα μετατρέπεται σε θαλάσσιο προτεκτοράτο του NATO, όπως θα καταστεί σαφές από τα παρακάτω.

Το μέγα αυτό ζήτημα της αφαίρεσης της ελληνικής στρατιωτικής κυριαρχίας στο Αιγαίο και της ανάληψής της από το NATO (Νέα Δομή), ζήτημα το οποίο δορομολογήθηκε από τις αρχές της δεκαετίας του 1990 (κυβέρνηση Μητσotάκη), πριν καταλήξει σε οριστική συμφωνία το 1997 (κυβέρνηση Σημίτη), πέρασε ουσιαστικά απαρατήρητο, με εξαίρεση μεμονωμένες φωνές που υψώθηκαν, όπως αυτή του ναυάρχου Χ. Λιμπέρη με άρθρο στα *NEA* το 1991¹, του πτεράρχου Ν. Στάπα, με άρθρο του στα *NEA* το 1992 και με βιβλίο που εξέδωσε στη συνέχεια², και μεταγενέστερα του πτεράρχου Ν. Κουρή, πρώην υφυπουργού Άμυνας, με άρθρο του στα *NEA* το 1996³. Το φράγμα της σιωπής επιχείρησε να διαπεράσει Διακήρυξη για το Αιγαίο και το Κυπριακό την οποία υπέγραψαν 700 προσωπικότητες του επιστημονικού κόσμου, των Γραμμάτων και των Τεχνών, των Ενόπλων Δυνάμεων και της Εκκλησίας από την Ελλάδα και την Κύπρο το 1996 (βλ. *Ελευθεροτυπία*, 21/11/96). Ενώπιον της Διακήρυξης η κυβέρνηση εσιώπησε. Μια ένοχη σιωπή, η οποία αποτελούσε τη μεγαλύτερη δυνατή επιβεβαίωση σε όσα η Διακήρυξη περιλάμβανε. Αλλά ένοχη σιωπή τήρησε και η ΝΔ. Η σιωπή των δύο μεγάλων κομμάτων εξηγείται από το γεγονός ότι είναι συννυτεύθινα γι' αυτές τις εξελίξεις. Και καθώς κανένα κόμμα ή ο Τύπος δεν έδωσαν οποιαδήποτε συνέχεια στο θέμα, το ζήτημα θάφτηκε σε σιωπή νεκροταφείου. Σε σιωπή νεκροταφείου θάφτηκαν και οι μεταγενέστερες ολέθριες υποχωρήσεις στο Αιγαίο, οι οποίες πέρασαν σιγνά στα ψιλά των εφημερίδων. Κόμματα και Τύπος σε αργαστή συνεργασία. Έχει κανείς την αίσθηση ότι έχει αναβιώσει πλήρως στην Ελλάδα το καθεστώς Αμερικανοκρατίας της πρώτης

μεταπολεμικής περιόδου. Το όραμα της εξέγερσης του Πολυτεχνείου και της μεταπολίτευσης για εθνική ανεξαρτησία ματαιώθηκε.

Η εξίσου επικίνδυνη συνέπεια αυτής της κατάστασης είναι ότι ο ελληνικός λαός δεν έχει ενημέρωση για όσα συντελούνται στο Αιγαίο. Οι διαπραγματεύσεις διεξάγονται στους σκοτεινούς διαδρόμους της νατοϊκής και ελληνοτουρκικής μυστικής διπλωματίας και πολύ περιορισμένη πληροφόρηση φθάνει στον μέσο πολίτη. Η ενημέρωσή του περιορίζεται στο θέαμα που προσφέρει κατά καιρούς η τηλεόραση των πιο θεαματικών τουρκικών προκλήσεων στο Αιγαίο, που στόχο έχουν τον εκβιασμό και τον εκφοβισμό.

Αλλά προτού εκθέσουμε τη Νέα Δομή του NATO στο Αιγαίο και τις εξελίξεις που ακολούθησαν, είναι σκόπιμο να σχολιάσουμε γιατί το NATO και οι ΗΠΑ υποδαυλίζουν τον τουρκικό επεκτατισμό στο Αιγαίο, όπως ακριβώς έκαναν στη Γιουγκοσλαβία, υποδαυλίζοντας τους τοπικούς εθνικισμούς και ιδιαίτερα αυτόν των Αλβανών του Κοσσυφοπέδιου. (Είναι γνωστό τοις πάσι ότι τον UCK τον εξόπλισαν οι ΗΠΑ.) Το Αιγαίο είναι εξαιρετικής γεωστρατηγικής σημασίας θάλασσα. Γεφυρώνει τρεις ηπείρους: Ευρώπη, Ασία, Αφρική. Συνορεύει με τα πετρέλαια της Μ. Ανατολής. Βρίσκεται, τέλος, στο υπογάστριο της Ρωσίας και αποτελεί τη διεξοδό της στη Μεσόγειο. Καμία άλλη θάλασσα στον κόσμο δεν συγκεντρώνει τόσα γεωστρατηγικά χαρακτηριστικά. Είναι λοιπόν ζωτικής σημασίας για το NATO να την ελέγχει απευθείας, αφαιρώντας την ελληνική κυριαρχία από αυτήν. Ο κατεξοχήν μοχλός που χρησιμοποιεί είναι να ενθαρρύνει τον τουρκικό επεκτατισμό, τις διαρκώς νέες τουρκικές διεκδικήσεις, οπότε το NATO εμφανίζεται ως επιδιαιτητής, εξαναγκάζοντας την Ελλάδα σε διαρκείς υποχωρήσεις όσον αφορά τα κυριαρχικά της δικαιώματα.

Ένα άλλο στοιχείο όσον αφορά το Αιγαίο είναι τα πετρέλαια. Πιθανότατα στην υφαλοκρηπίδα του Αιγαίου υπάρχουν εκτεταμένα κοιτάσματα πετρελαίου. Τι έκτασης είναι τα κοιτάσματα αυτά το γνωρίζουν οι πολυεθνικές του πετρελαίου και οι ΗΠΑ. Εμείς δεν το γνωρίζουμε. Δεν αποκλείεται όμως να κολυμπάμε πάνω σε πετρέλαια, καθώς η υφαλοκρηπίδα του Αιγαίου είναι προέκταση του γεωλογικού σχηματισμού της Μ. Ανατολής. Αν πράγματι λοιπόν υπάρχουν πλούσια κοιτάσματα πετρελαίου στο Αιγαίο, αυτός είναι ένας πρόσθετος πολύ σημαντικός λόγος να επιδιώκουν οι ΗΠΑ και το NATO τον έλεγχό του.

Αλλά ας μην μένουμε σε υποθέσεις. Χαρακτηριστικό είναι το παρακάτω δημοσίευμα του Βήματος (11/9/2005, σ. Β7) με τίτλο «Η Shell θέλει τα πετρέλαιά μας!»:

Δορυφορικούς χάρτες που καταδεικνύουν ότι σε αρκετά μέρη της Δυτικής και της Βόρειας Ελλάδας υπάρχουν σημαντικά εκμεταλλεύσιμα κοιτάσματα πετρελαίου διαθέτει η Shell, και μάλιστα τα παρουσίασε πρόσφατα τόσο στον υπουργό Ανάπτυξης κ. Δ. Σιούφα όσο και στον υφυπουργό Οικονομικών κ. Π. Δούκα. Την περασμένη εβδομάδα ο αντιπρόεδρος της Shell κ. Ρομπ Ρόουντς επισκέφθηκε τη χώρα μας με σκοπό να διασφαλίσει τις σχετικές άδειες από τα Ελληνικά Πετρέλαια, που έχουν μέχρι στιγμής το σχετικό δικαίωμα παραχώρησης. Ο Άγγλος υψηλόβαθμος αξιωματούχος της πολυεθνικής εταιρείας παρουσίασε στους υπουργούς αλλά και σε επιχειρηματίες στοιχεία σύμφωνα με τα οποία οι πιθανότητες άντλησης εκμεταλλεύσιμου αργού πετρελαίου είναι 3%, δηλαδή πολύ υψηλές σε σχέση με το 0,8% που είναι κατά μέσον όρο οι πιθανότητες για να ξεκινήσουν έρευνες σε ένα κοιτάσμα.

Από την πλευρά της Shell ...γινόταν η επισήμανση ότι η πολυεθνική (και ισχυρή πολιτικά) εταιρεία μπορεί να μεσολαβήσει προς την Άγκυρα για συνεκμετάλλευση των πετρελαίων, κάτι το οποίο όμως γεμίζει με σκεπτικισμό την Αθήνα. Σε μία τέτοια περίπτωση, σύμφωνα με

ελληνικές διπλωματικές πηγές, θα ξεκινήσουν μάλλον ατέρμονες διαπραγματεύσεις με τους Τούρκους, αφού οι τελευταίοι θεωρούνται ...«μάστορες» στην κολυμβογλία όταν δεν επιθυμούν μία συνεργασία σε ισότιμη βάση. Οι ίδιες πηγές εκτιμούν ότι το στρατιωτικό κατεστημένο της Τουρκίας δεν επιθυμεί συνεκμετάλλευση σε ισότιμη βάση αλλά μόνο με κυριαρχία της Άγκυρας, κάτι το οποίο η Αθήνα δεν μπορεί να αποδεχθεί.

Οι αξιωματούχοι της Shell πάντως υποστηρίζουν ότι «έχουν τη δυνατότητα να πείσουν την Ονάσιγκτον και το Λονδίνο να πείσουν τους Τούρκους και μάλιστα με αποτελεσματικότητα», κάτι το οποίο μένει να αποδειχθεί.

Αξιίζει να επισημάνουμε εδώ την εκπληκτική αναφορά του δημοσιεύματος ότι η Τουρκία όχι μόνον διεκδικεί ελληνικά πετρέλαια στο Αιγαίο (σχετικά με την ιθαγοκραπίδα του Αιγαίου βλέπε παρακάτω), αλλά δεν «επιθυμεί συνεκμετάλλευση σε ισότιμη βάση αλλά μόνον με κυριαρχία της Άγκυρας»!! Είναι φανερό ότι η διατύπωση αυτή παραπέμπει σε διεκδίκηση κυριαρχίας της Άγκυρας στο Ανατολικό Αιγαίο, όπου δεν επιθυμεί συνεκμετάλλευση πετρελαίων με την Ελλάδα, αλλά την αποκλειστική της δικαιοδοσία σε ένα διχοτομημένο Αιγαίο. Όσον αφορά τις ελληνικές διπλωματικές πηγές, τις οποίες επικαλείται το δημοσίευμα, είναι φανερό ότι δεν αποκλείουν τη συνεκμετάλλευση των πετρελαίων του Αιγαίου με την Τουρκία, απλώς θεωρούν αναγκαίο αυτή να γίνει σε... ισότιμη βάση. Να επισημάνουμε επίσης ότι είναι προφανές ότι η πολυεθνική εταιρεία δεν αποκάλυψε στην ελληνική κυβέρνηση όσα γνωρίζει για τα κοιτάσματα του Αιγαίου, αλλά μόνον ό,τι της ήταν απαραίτητο για να αποσπάσει τις σχετικές άδειες.

Η υποκατάσταση της ελληνικής κυριαρχίας στο Αιγαίο από νατοϊκή αποτελεί στρατηγική επιδίωξη του NATO, η οποία έχει προ πολλού δρομολογηθεί (ήδη από τη δεκαετία του 1960)⁴. Στο θέμα αυτό συγκλίνουν τα στρατηγικά συμφέροντα του NATO με αυτά της Τουρκίας. Είναι εξόχως αποκαλυπτική ως προς αυτό έκθεση του αμερικανικού Ινστιτούτου Rand, η οποία συντάχθηκε για λογαριασμό του αμερικανικού Πενταγώνου και η οποία διέφρασε στον Τύπο τον Δεκέμβριο του 1992. Συντάκτες της έκθεσης είναι αναλφάβητοι με προϋπηρεσία στη CIA. Η έκθεση καταλήγει ως εξής: «Οι ΗΠΑ ως υπερχίναμη πρέπει να προσπαθήσουν να ενισχύσουν τη στρατηγική σημασία της Τουρκίας στην Ευρώπη, τη Μ. Ανατολή και την Ασία. Κάθε κίνηση προς μια νέα αμυντική ευρωπαϊκή δομή που θα εξαιρεί την Τουρκία, ή θα στρέφεται εναντίον των συμφερόντων της στο Αιγαίο, θα σινεισφέρει στην αποσταθεροποίηση των Βαλκανίων και θα στρέφεται εναντίον της σύγκλισης της Τουρκίας και δυτικών συμφερόντων. Την ίδια στιγμή θα έθετε χρίσιμα διλήμματα στις ΗΠΑ σε σχέση με το Αιγαίο και τη Μ. Ανατολή»⁵.

Η νέα αμυντική ευρωπαϊκή δομή, στην οποία αναφέρεται η έκθεση, είναι προφανώς η Νέα Δομή της νοτιοανατολικής πτέρυγας του NATO, η οποία προωθούνταν την ίδια εποχή (1992).

Και αν κανείς νομίζει ότι υπάρχει ίχνος υπερβολής στον ισχυρισμό ότι τον τουρκικό επεκτατισμό υποδαυλίζουν οι ΗΠΑ και το NATO, αρκεί να αναφέρουμε και το εξής: Τον Απρίλιο του 1995, δηλαδή πολύ πριν οι Τούρκοι θέσουν θέμα διεκδίκησης νησίδων και βραχονησίδων, όπως τα Ίμια, γκριζών ζωνών δηλαδή, σε σχέδιο Συμφωνίας που υπέβαλαν οι ΗΠΑ προς την Ελλάδα και την Τουρκία για τα περιβόητα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης (ΜΟΕ), υποστηρίζεται ότι υπάρχουν «διαμφισβητούμενες περιοχές» στο Αιγαίο

και ότι απαιτείται η αμερικανική διαμεσολάβηση για τη λύση του ζητήματος (*Βήμα*, 9/4/95). Ένα χρόνο αργότερα και αφού μεσολάβησαν τα Ίμια, τα οποία ήταν σαφώς σκηνοθετημένα, το θέμα έθεσαν πάλι οι ΗΠΑ με την επίσκεψη του αμερικανού Υφυπουργού Εξωτερικών στην Αθήνα τον Ιούλιο του 1996. Οι Αμερικανοί ζήτησαν τη μόνιμη παρουσία του δού στολου στις τάχα «επικίνδυνες» περιοχές του Αιγαίου, δηλαδή τις περιοχές που χαρακτηρίστηκαν μετά τα Ίμια γκριζες ζώνες. Οι Αμερικανοί πρότειναν ΜΟΕ, που, αν εφαρμόζονταν, θα τους έδιναν το δικαίωμα επιτήρησης και επέμβασης σε ολόκληρο το Αιγαίο, αλλά και την ευρύτερη περιοχή από τον Έβρο μέχρι την Κύπρο (*Έθνος*, 11/7/1996). Η ειρωνεία του πράγματος βέβαια είναι ότι τα ΜΟΕ είναι υποτίθεται μέτρα καλής γειτονίας μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας.

Για να συνοψίσουμε: Η τεράστια γεωστρατηγική σημασία του Αιγαίου και τα κοιτάσματα πετρελαίου που κλείνει στους κόλπους του είναι αυτά που ωθούν τις ΗΠΑ, το ΝΑΤΟ και την ΕΕ να υποκινούν τον τουρκικό επεκτατισμό και όχι η μεγάλη αγορά της Τουρκίας των 70 εκατ., όπως με περισσή αφέλεια λέγεται και έχει καταστεί κοινός τόπος. Δεν μπαίνει ο αμερικανικός ιμπεριαλισμός στην υπηρεσία του τουρκικού επεκτατισμού. Το αντίθετο συμβαίνει. Ο τουρκικός επεκτατισμός μπαίνει στην υπηρεσία του αμερικανικού και του νατοϊκού ιμπεριαλισμού.

Η διχοτόμηση του Αιγαίου με οποιονδήποτε τρόπο καθιστά τους νατοϊκούς μας «συμμάχους» επιδιαιτητές, προς τους οποίους οφείλει να αναφέρεται τόσο η Ελλάδα όσο και η Τουρκία. Με άλλα λόγια, η με οποιονδήποτε τρόπο διχοτόμηση του Αιγαίου δημιουργεί κενό κυριαρχικών δικαιωμάτων, το οποίο καταλαμβάνεται από το ΝΑΤΟ. Αντίθετα, η συμπαγής κυριαρχία της Ελλάδας επί του Αιγαίου αποκλείει κάτι τέτοιο, ενώ της δίνει ένα στρατηγικό και οικονομικό πλεονέκτημα τεράστιας σημασίας, μέσω του οποίου θα μπορούσε να επιβάλει, αν οι ελληνικές κυβερνήσεις ήταν άξιες του ονόματός τους, τους όρους της, αλλά και να αξιοποιήσει ευρύτερα την εξαιρετική γεωστρατηγική της θέση.

Και ερχόμαστε στη Νέα Δομή του ΝΑΤΟ στο Αιγαίο. Η δομή αυτή συνίσταται στη διάμορφωση ενιαίου αμυντικού χώρου Ελλάδας-Τουρκίας στο Αιγαίο και δεν προσδιορίζει όρια στρατιωτικής επιχειρησιακής ευθύνης. Στο πλαίσιο της δομής αυτής η Ελλάδα δεν έχει πλέον τη θαλάσσια και εναέρια επιχειρησιακή ευθύνη του Αιγαίου. Της αφαιρέθηκε. Την επιχειρησιακή ευθύνη του Αιγαίου ανέλαβε το ΝΑΤΟ και συγκεκριμένα η νατοϊκή διοίκηση με έδρα τη Νεάπολη, με αμερικανό διοικητή για την αεροπορία και ιταλό διοικητή για το ναυτικό. Η νατοϊκή διοίκηση έχει τη δυνατότητα με βάση τη Νέα Δομή να αναθέτει την επιχειρησιακή ευθύνη του Αιγαίου κατά περίπτωση και κατά βούληση στην Ελλάδα, την Τουρκία, ή σε τρίτη χώρα, τις ΗΠΑ για παράδειγμα. Η δομή αυτή οδηγεί σε στρατιωτική διχοτόμηση του Αιγαίου υπό νατοϊκό μανδύα, δηλαδή στη στρατιωτική συγκυριαρχία Ελλάδας-Τουρκίας στο Αιγαίο υπό νατοϊκή επιδιαιτησία, ή επικυριαρχία, και σημαίνει κατάλυση της ελληνικής κυριαρχίας επί της νησιωτικής Ελλάδας, εφόσον με εντολή του ΝΑΤΟ η Τουρκία ή οποιαδήποτε άλλη χώρα μπορεί να αναλαμβάνει την εναέρια και θαλάσσια άμυνα των νησιών και ολόκληρου του Αιγαίου.

Η νατοϊκή άσκηση *Destined Glory* που έγινε τον Οκτώβριο του 2000 έδειξε στην πράξη τις συνέπειες της Νέας Δομής. Ο νατοϊκός διοικητής της άσκησης απαγόρευσε στα ελληνικά αεροσκάφη να πετάξουν πάνω από τη Λήμνο και την Ικαρία, καταργώντας παράλληλα

τους αεροδιαδρόμους τους οποίους επρόκειτο να ακολουθήσουν τα ελληνικά μαχητικά. Φυσικά αυτό θα ήταν αδιανόητο αν την επιχειρησιακή ευθύνη του Αιγαίου τη διατηρούσε η Ελλάδα. Είναι αδιανόητο για ένα κράτος που δεν έχει απολέσει την εθνική του κυριαρχία.

Θα αναφερθούμε τώρα με τηλεγραφικό τρόπο, λόγω έλλειψης χώρου, στις εξίσου ολέθριες υποχωρήσεις στο Αιγαίο που ακολούθησαν.

Πρώτον: Με τη Συμφωνία της Μαδρίτης το 1997 η κυβέρνηση Σημίτη αναγνώρισε «ζωτικά συμφέροντα» της Τουρκίας στο Αιγαίο.

Δεύτερον: Με τη Συμφωνία του Ελσίνκι το 1999 η κυβέρνηση Σημίτη αναγνώρισε την ύπαρξη «συνοριακών διαφορών» με την Τουρκία στο Αιγαίο, όρος ο οποίος υποδηλώνει τις τουρκικές διεκδικήσεις στο Αιγαίο και τις μετατρέπει σε προς επίλυση ελληνοτουρκικές διαφορές. Όπως είναι γνωστό, μέχρι τότε η πάγια ελληνική θέση ήταν ότι δεν υπάρχει άλλο ζήτημα προς διευθέτηση με την Τουρκία, πλην της οριοθέτησης της υφαλοκρηπίδας. Όπως επίσης είναι γνωστό, η Συμφωνία του Ελσίνκι προέβλεπε ότι, αν αυτές οι λεγόμενες «συνοριακές διαφορές» δεν είχαν επιλυθεί μέχρι τον Δεκέμβριο του 2004, ημερομηνία κατά την οποία θα κρινόταν η ενταξιακή πορεία της Τουρκίας, θα παρατέμπονταν στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης⁶. Η συμφωνία αυτή είναι αδιανόητη, καθώς αποδεχθήκαμε στην ουσία να παραπέμπεται στο Δικαστήριο της Χάγης οποιοδήποτε θέμα εγείρει η Τουρκία, λες και είναι δυνατόν μια χώρα, οποτεδήποτε κάποιος εγείρει αμφισβήτηση στην κυριαρχία ή τα κυριαρχικά της δικαιώματα, να δέχεται να αποφανθεί περί αυτών ένας τρίτος, εν προκειμένω το Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης. Την κυριαρχία ή τα κυριαρχικά δικαιώματα μιας χώρας ένας μόνον μπορεί να προσταπίσει: οι ένοπλες δυνάμεις και ο λαός της.

Κατ' επιταγήν της συμφωνίας του Ελσίνκι διεξάγονται εδώ και τέσσερα περίπου χρόνια «διερευνητικές συνομιλίες», όπως λέγονται, δηλαδή ελληνοτουρκικές διαπραγματεύσεις για τις «συνοριακές διαφορές» στο Αιγαίο, όπως χαρακτηρίστηκαν από τη συμφωνία αυτή. Οι διαπραγματεύσεις αυτές συνεχίζονται, καθώς αποφασίστηκε από τις κυβερνήσεις Καραμανλή και Ερντογάν να παρακαμφθεί η καταληκτική ημερομηνία του Δεκεμβρίου 2004. Για τις συνέπειες της συμφωνίας του Ελσίνκι θα επανέλθουμε παρακάτω.

Τρίτον: Τον Δεκέμβριο του 2001, κατά την επίσκεψη του κ. Σημίτη στην Ουάσινγκτον, έγινε ανακοίνωση-δήλωση του Στέιτ Ντιπάρτμεντ ότι καταργούνται τα ελληνοτουρκικά θαλάσσια σύνορα στο Αιγαίο κατόπιν, όπως επί λέξει δηλώθηκε, «κοινής παραγωγικής διευθέτησης». Είναι φανερό ότι η διατύπωση «κοινή διευθέτηση» παραπέμπει είτε σε άτυπη συμφωνία Ελλάδας-Τουρκίας είτε ακόμα σε μυστική συμφωνία με τη μεσολάβηση των ΗΠΑ. Οι ΗΠΑ προχώρησαν στην έκδοση ψηφιακών και αναλογικών χαρτών, οι οποίοι έχουν έκτοτε προωθηθεί προς χρήση από το ΝΑΤΟ, από τους οποίους αφαιρέθηκαν τα ελληνοτουρκικά θαλάσσια σύνορα στο Αιγαίο. Όπως είναι γνωστό, τα ελληνοτουρκικά θαλάσσια σύνορα βρίσκονται στη μέση γραμμή ανάμεσα στο τόξο των ανατολικών νησιών του Αιγαίου και των ακτών της Μ. Ασίας (βλ. χάρτη 1). Να υπογραμμίσουμε εδώ ότι με ρητή διάταξη της Συνθήκης της Λωζάνης η Τουρκία παραιτήθηκε από κάθε δικαίωμα στη θαλάσσια περιοχή του Αιγαίου πέραν των 3 μιλίων από τις ακτές της. Η Τουρκία αναγνώριζε πλήρως τα ελληνοτουρκικά θαλάσσια σύνορα μέχρι το 1974, οπότε έθεσε ζήτημα status quo στο Αιγαίο. Αδιάσειστη απόδειξη γι' αυτό είναι οι ίδιοι οι τουρκικοί χάρτες, οι προ του 1974, όπου εμφανίζονται τα σύνορα αυτά με την αντίστοιχη λεζάντα (βλ. χάρτη 2).

Τουρκικός χάρτης του 1951 που δείχνει τα ελληνοτουρκικά θαλάσσια σύνορα. Τα σύνορα αυτά τα αμφισβήτησαν οι Τούρκοι το 1974, παράλληλα με την αμφισβήτηση του status quo του Αιγαίου, που εγκαινίασαν την ίδια χρονολογία. Σημ. Στη λεξιάντα του χάρτη και δίπλα στο σύμβολο — αναφέρεται εφ'όσον «σύνορα» (τουρκιστί).

Το ίδιο ίσχυε για τους νατοϊκούς επιτελικούς χάρτες (βλ. χάρτη 3). Σήμερα τα σύνορα αυτά έχουν εξαφανιστεί από τους χάρτες της Τουρκίας και από τους χάρτες του ΝΑΤΟ, όπως ελέγχθη παραπάνω. Είναι σαφές ότι, αν η Τουρκία αναγνώριζε σήμερα, όπως έκανε προ του 1974, τα σύνορα αυτά, δεν θα ετίθετο ζήτημα οριοθέτησης της υφαλοκρηπίδας, διότι οτιδήποτε δυτικώς των συνόρων αυτών είναι ελληνική υφαλοκρηπίδα. Είναι χαρακτηριστικό ότι παλαιότερα εμείς δεν δεχόμασταν ότι υπάρχει θέμα οριοθέτησης της υφαλοκρηπίδας. Το δεχθήκαμε το 1975 οπότε και προτείναμε την παρατομπή του στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης. Είναι επίσης χαρακτηριστικό ότι τότε, διαβάζουμε επί λέξει, «η Τουρκία χαιρέτησε το πνεύμα συνδιαλλαγής της Ελλάδος» και δέχτηκε την παρατομπή στη Χάγη. Αλλά από τη στιγμή που πέτυχε να δεχτούμε ότι υπάρχει θέμα οριοθέτησης, πριν ο αλέκτωρ λαλήσει τρεις υπαναχώρησε όσον αφορά τη Χάγη, επιμένοντας η οριοθέτηση να γίνει δι' απευθείας συνομιλιών και τούτο προκειμένου να παρακαμφθεί το Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας.

Η κατάργηση των ελληνοτουρκικών θαλάσσιων συνόρων θέτει άμεσα θέμα επαναοριοθέτησής τους. Όπως είναι γνωστό, η Τουρκία διεκδικεί την επαναχάραξη των υποθαλάσσιων, θαλάσσιων και εναέριων συνόρων στο Αιγαίο κατά μήκος του 25ου μεσημβρινού, ο οποίος διχοτομεί το Αιγαίο. Η επαναοριοθέτηση των ελληνοτουρκικών θαλάσσιων συνόρων, οπουδήποτε και αν αυτά οριοθετηθούν, ανοίγει ραγδαία τον δρόμο στην Τουρκία για να απαιτήσει και εντέλει να πετύχει την ικανοποίηση όλων των διεκδικήσεών της στο Αιγαίο.

Τέταρτον: Όπως ήδη ελέγχθη, κατ' επιταγήν της Συμφωνίας του Ελσίνκι διεξάγονται εδώ και τέσσερα περίπου χρόνια ελληνοτουρκικές διαπραγματεύσεις για τις «συνοριακές διαφορές» στο Αιγαίο, όπως χαρακτηρίστηκαν από τη συμφωνία αυτή, και έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι σήμερα συνολικά πάνω από 30 γύροι τέτοιων διαπραγματεύσεων. Διεξάγονται υπό πλήρη μυστικότητα, αλλά, όπως κατ' επανάληψη έχει διαρρεύσει στον Τύπο, έχουν τεθεί όλα τα ζητήματα στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων, όπως οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας, εύρος του ελληνικού εθνικού εναέριου χώρου, εύρος χωρικών υδάτων, FIR Αθηνών και γκριζες ζώνες. Αυτά στο σύνολό τους σημαίνουν επαναχωροθέτηση των ελληνοτουρκικών θαλάσσιων συνόρων, ή μετατροπή του Αιγαίου σε θάλασσα χωρίς σύνορα. Να υπενθυμίσουμε ότι ο Υπουργός Άμυνας κ. Σπηλιωτόπουλος σε συνέντευξή του σε τουρκική εφημερίδα δήλωσε μεταξύ άλλων: «Μπορούμε να κάνουμε πολλά, μπορούμε [η Ελλάδα εννοείται] να περιορίσουμε τον εναέριο χώρο μας στα 6 ν.μ.». Δήλωση αποκαλυπτική, αν και η κυβέρνηση, μετά τον θόρυβο που προκλήθηκε, τη διέψευσε.

Το ότι η κυβέρνηση Καραμανλή έχει αποδεχθεί την κατάργηση των ελληνοτουρκικών θαλάσσιων συνόρων αποδεικνύεται και από τις πρόσφατες ολέθριες υποχωρήσεις στο Αιγαίο. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα δημοσιεύματα του Τύπου, η Ελλάδα δέχτηκε να αποσχετίσει τα όρια ευθύνης έρευνας και διάσωσης της χώρας στο Αιγαίο από τα όρια ευθύνης του FIR Αθηνών, συναινώντας στην αλλαγή του καθεστώτος το οποίο ίσχυε από το 1952. Η αλλαγή, που συνιστά πλήρη αποδοχή των τουρκικών θέσεων, συνέβη κατά την τελευταία γενική συνέλευση του ICAO (International Civil Aviation Organisation – Διεθνής Οργανισμός Πολιτικής Αεροπλοΐας) στον Καναδά, όπου η ελληνική πλευρά συμφώνησε στη διαγραφή από το σχετικό παράρτημα του Οργανισμού της αναφοράς στα όρια του FIR Αθηνών. Σημειώτεον ότι τα όρια του FIR Αθηνών συμπίπτουν με τα ελληνοτουρκικά θαλάσσια σύνορα (βλ. χάρτη 1). Είναι φανερό ότι η εξέλιξη αυτή καταργεί τα όρια ευθύνης

Χάρτης του ΝΑΤΟ που δείχνει τα ελληνοτουρκικά θαλάσσια σύνορα, καθώς και τα ελληνοβουλγαρικά, ελληνοκυπριακά και ελληνοαλβανικά χερσαία σύνορα.

έρευνας και διάσωσης της Ελλάδας στο Αιγαίο και θέτει ζήτημα επαναχωροθέτησης των ορίων αυτών. Επιπλέον, στο πλαίσιο του νέου εγχειριδίου πτήσεων του Γιουροκοντρόλ, η Ελλάδα έχει ήδη δεχθεί και τυπικά πλέον να μην υποβάλλονται σχέδια πτήσεων για τα μαχητικά, όπως και για τα μη επανδρωμένα κατασκοπευτικά αεροσκάφη. Οι εξελίξεις αυτές δίνουν το ελεύθερο για να επιβάλει η Τουρκία την πάγια θέση της ότι τα πολεμικά της αεροσκάφη δεν κάνουν παραβιάσεις στο Αιγαίο, αλλά, αντιθέτως, ότι πρόκειται απλώς για κοινές ασκήσεις των πολεμικών της αεροσκαφών. Οι εξελίξεις αυτές εξηγούν και τη σημερινή αποθράσυνση της Τουρκίας η οποία προβαίνει σε συνεχές μπαράζ παραβιάσεων του FIR Αθηνών, του ελληνικού εθνικού εναέριου χώρου και των ελληνικών χωρικών υδάτων στα Ίμια. Πρόσφατη είναι η σύγκρουση τουρκικού και ελληνικού μαχητικού στον αέρα του Αιγαίου, με τραγικό θύμα τον έλληνα πιλότο, αποτέλεσμα της κλιμακούμενης επιθετικότητας της Τουρκίας, καθώς τα μαχητικά της δεν απομακρύνονται πλέον μετά τις ελληνικές αναχαιτίσεις, αλλά εμπλέκονται ολοένα και περισσότερο σε σκληρές εικονικές αερομαχίες.

Το τελευταίο μάλιστα διάστημα σε πολλές περιπτώσεις δεν γίνονται καν αναχαιτίσεις. Είναι χαρακτηριστικό το παρακάτω δημοσίευμα της *Ελευθεροτυπίας* της 15/11/2005: «Η Τουρκία γιόρτασε με το παραπάνω την έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων της στις 3 Οκτωβρίου. Οκτώ τουρκικά F16, πετώντας σε σχηματισμό, “έσπασαν το ρόδι” για τα καλορίζικα της υπογραφής των διαπραγματεύσεων, πάνω από το αεροδρόμιο της Ρόδου. Αυτή η νέα και εξόχως απαράδεκτη τουρκική τακτική, που δεν λαμβάνει το ολιγότερο υπόψη της την ασφάλεια των πολλών πολιτικών αεροσκαφών που προσεγγίζουν το τουριστικό θέρετρο, εξακολούθησε η Άγκυρα καθ’ όλη τη διάρκεια του Οκτωβρίου, χωρίς να υπάρξει διεθνής καταγγελία της ελληνικής κυβέρνησης, ούτε και αναχαιτίσεις από ελληνικά μαχητικά, σε όλα τα συμβάντα... Τα περιστατικά αυτά, με στόχο το πολιτικό αεροδρόμιο της Ρόδου, παίρνουν εξόχως σοβαρές και επικίνδυνες διαστάσεις: ♦ Οι πτήσεις των τουρκικών, σε μόνη βάση, στην καρδιά της Ρόδου αποτελούν ωμή παραβίαση και αμφισβήτηση της ελληνικής κυριαρχίας στη νήσο. ♦ Δημιουργούνται εξαιρετικά επικίνδυνες καταστάσεις για την ασφάλεια των πτήσεων των πολιτικών αεροσκαφών... ♦ Αυτή η νέα τακτική της Άγκυρας φαίνεται ότι δεν γίνεται μόνο για λόγους εντυπωσιασμού. Με τη νέα αυτή συμπεριφορά της δείχνει κατ’ αρχήν ότι εφαρμόζει ήδη την κατάργηση των ορίων του FIR, που πέτυχε με την αναθεώρηση του ANNEX-12 του ICAO, για την έρευνα, διάσωση και εναέρια κυκλοφορία... Το μείζον όμως είναι ότι η ελληνική κυβέρνηση όχι μόνον προσπάθησε να αποσιωπήσει τα γεγονότα —ην δεν τα διέψευσε κυόλας— αλλά αποφάσισε να μην αντιδράσει ούτε σε διπλωματικό επίπεδο, ενώ κάλλιστα μπορούσε. Οι παρενοχλήσεις του ίδιου του πολιτικού αεροδρομίου της Ρόδου, αλλά και διεθνούς αεροδιαδρόμου, είναι από μόνες τους λόγοι σοβαρότατοι να προχωρήσει η Αθήνα σε διεθνή καταγγελία της Άγκυρας στον ICAO και στα Ηνωμένα Έθνη. Αντ’ αυτών η σιωπή...». Νομίζουμε ότι το δημοσίευμα δεν χρειάζεται σχόλια.

Τα παραπάνω στο σύνολό τους, και ιδιαίτερα η αποδοχή από τις κυβερνήσεις Σημίτη και Καραμανλή της κατάργησης των ελληνοτουρκικών θαλασσιών συνόρων, ανατρέπουν το status quo του Αιγαίου και ανοίγουν ραγδαία τον δρόμο για τη διχοτόμησή του.

Είναι σαφές από τα παραπάνω ότι το Αιγαίο μετατρέπεται σε νατοϊκό προτεκτοράτο, σε μια θάλασσα χωρίς εθνική κυριαρχία και χωρίς σύνορα, πρότυπο της Νέας Τάξης στα Βαλκάνια, όπως το Κόσοβο και η Βοσνία.

Δεν υπάρχει προηγούμενο στην ιστορία μας να παραχωρούμε την εθνική μας κυριαρχία αμαχητί, μέσα από συννομιλίες και διαπραγματεύσεις. Δεν υπάρχει ιστορικό προηγούμενο να συντελείται τέτοιων διαστάσεων ακρωτηριασμός της χώρας και να περνάει σε πλήρη σιωπή. Έχουμε φαίνεται καταντήσει μια χώρα, όχι μόνον μειωμένης εθνικής κυριαρχίας, αλλά και μειωμένης συνείδησης. Φυσικά δεν αναφερόμαστε στον λαό, ο οποίος απέδειξε το φρόνημά του κατ' επανάληψη και πρόσφατα κατά τη διάρκεια των βομβαρδισμών της Γιουγκοσλαβίας. Μόνος ο ελληνικός λαός σε ολόκληρη την υφήλιο διαδήλωσε τότε και μάλιστα μαζί και με υψηλό φρόνημα αντίστασης. Δεν αναφερόμαστε λοιπόν στον λαό, ο οποίος έχει προφανώς άγνοια για όσα συντελούνται στο Αιγαίο. Αναφερόμαστε στο πολιτικό κατεστημένο. Έχει δημιουργηθεί στην Ελλάδα ένα πολιτικό σύμπλεγμα πλήρως υποταγμένο στις ΗΠΑ και το ΝΑΤΟ και ένα σύμπλεγμα ΜΜΕ και τύπου διαπλεκόμενο. Το ιδιότυπο αυτό σύμπλεγμα πολιτικής και διαπλοκής έχει επιπλέον δημιουργήσει μια πολυάριθμη νέα τάξη νεόπλουτων νεοελλήνων που επλούτισαν εν μια νυκτί χάριν της διαπλοκής και των κρατικών ταμείων, των δημοσίων έργων κ.λπ. Το ιδιότυπο αυτό σύμπλεγμα συνθέτει μια κατάσταση εκτεταμένης διαφθοράς, παρακμής και υποτέλειας, που επικαθεται πάνω στην κοινωνία σαν μολυσμένο νέφος και της στερεί την αναπνοή.

Όσοι λοιπόν έχουμε συνείδηση οφείλουμε να αναλάβουμε μια εκστρατεία ενημέρωσης του ελληνικού λαού, οφείλουμε να αντισταθούμε με κάθε μέσο. Οφείλουμε να ιεραρχήσουμε πρώτη προτεραιότητα την υπεράσπιση του Αιγαίου, γιατί αυτό ισοδυναμεί με υπεράσπιση της ελευθερίας μας. Δεν μπορούμε να είμαστε ελεύθεροι όταν μετατρέπομαστε σε νατοϊκό προτεκτοράτο. Και θα είναι υποκρισία να αντισταθούμε κατά της Νέας Τάξης στα Βαλκάνια και διεθνώς αν δεν αντισταθούμε κατά της Νέας Τάξης μέσα στο ίδιο μας το σπίτι.

Σημειώσεις

1. Βλ. Χ. Λυμπέρης, «ΝΑΤΟ και Ελλάδα», *Τα Νέα*, 14/11/1991.
2. Βλ. Ν. Στάπας, «Ολέθρια παραχώρηση», *Τα Νέα*, 24/12/1992. Βλ. επίσης το βιβλίο Ν. Στάπας, *Ολέθρια παραχώρηση στο Αιγαίο*, Φιλιππότης, 2η έκδοση, Αθήνα 1993.
3. Βλ. Ν. Κουρής, «Στο όνομα της ευελιξίας», *Τα Νέα*, 27/11/1996.
4. Για μια εκτενή ανάλυση των εξελίξεων στο Αιγαίο από το 1974 (αμφισβήτηση του status quo από την Τουρκία) μέχρι το 1995 βλ. Σ. Ν. Αντωνοπούλου, «Το επαισχυντο χρονικό του τουρκικού επεκτατισμού στο Αιγαίο», *Οικονομικός Ταχυδρόμος*, 22/6/1995.
5. Βλ. ανταπόκριση από την Ουάσινγκτον στην *Καθημερινή*, 6/12/1992.
6. Το Δικαστήριο αυτό επιλύει διαφορές που προκύπτουν κατά την εφαρμογή του Διεθνούς Δικαίου και δεν έχει σχέση με το ποινικό Δικαστήριο που συστάθηκε στη Χάγη ειδικά για να εκδικάσει τα εγκλήματα πολέμου που διεπράχθησαν στην πρώην Γιουγκοσλαβία.

